

Otázka: Správa obrany státu

Předmět: Veřejná správa

Přidal(a): Eliška Smejtková

Legislativa:

- z. č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
- z. č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR
- z. č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR
- z. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání
- z. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- z. č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
- z. č. 300/2013 Sb., o vojenské policii
- z. č. 54/1994 Sb., o zpravodajské službě ČR (vojenské zpravodajství)

Zajišťování obrany státu

- legislativa stanovuje povinnosti
 - státních orgánů
 - ÚSC
 - PO a FO
- k zajišťování obrany ČR před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností

Obrana státu

- souhrn opatření k zajištění:

- svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu
- ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením
- výstavbu účinného systému obrany státu
- přípravu a použití odpovídajících sil, státu a prostředků a účast v kolektivním obranném systému řízení a organizace obrany státu zahrnují výstavbu
- přípravu a řízení ozbrojených sil
- operační přípravu státního území
- plánování obrany státu a opatření v národním hospodářství a na všech úsecích veřejného život v zájmu zajišťování obrany státu
- za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda

Krizové stavy

- **stav nebezpečí** - (hejtman/primátor Prahy) v případě ohrožení života, zdraví, majetku, ŽP, intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu
- **nouzový stav** - (vláda) v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí -> značné ohrožení života, zdraví, majetku či veřejného pořádku
- **stav ohrožení státu** - (parlament), je ohrožena svrchovanost státu, územní celistvost státu nebo jeho demokratického základy
- **válečný stav** - (parlament), ČR je napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení

Krizové situace

- **Vojenské**
 - stav ohrožení státu
 - válečný stav
 - /civilní obrana/
- **nevojenské**
 - stav nebezpečí
 - nouzový stav
 - stav ohrožení státu
 - /civilní ochrana/

Struktura AČR

Ozbrojené síly

- soubor všech státních organizací, jejichž součástí jsou ozbrojené jednotky, které mají za úkol podílet se na obraně státu a zajišťovat dodržování zákonů na jeho výsostném území
- v čele stojí vrchní velitel – prezident republiky
- v roce 2004 byla zrušena základní vojenská služba a armáda se stala plně profesionální organizací
- roku 1999 ČR vstoupila do Severoatlantické aliance (NATO), v rámci níž plní své vojenské závazky
- hlavním úkolem ozbrojených sil ČR je zabezpečování obrany území ČR s využitím možnosti kolektivní obrany daných Washingtonskou úmluvou
- velení armádě zajišťuje Generální štáb (GŠ) AČR, která je součástí MO
 - v čele náčelník GŠ AČR
 - GŠ AČR sídlí v Praze

Armádu ČR tvoří:

- pozemní síly
- vzdušné síly
- velitelství kybernetických sil a informačních operací
- velitelství teritoriálních sil
- velitelství výcviku – Vojenská akademie

Pozemní síly

- určeny k použití v ČR i mimo ni
- hlavní úkoly:
 - vedení obranné a útočné bojové činnosti
 - ochrana komunikací, objektů a prostorů mimo oblast přímé bojové činnosti
 - monitorování situace v přiděleném prostoru

- udržování klidu a pořádku a ochrana a civilního obyvatelstva při mírových a zahraničních operacích mimo území státu
- posílení ochrany státní hranice
- střežení důležitých objektů na území státu
- plnění úkolů ve prospěch IZS a PČR
- k základní výzbroji patří
 - bojová vozidla
 - tanky
 - děla
 - minomety
 - lehké zbraně
 - granátomety
 - přenosné protitankové prostředky
- na území ČR jsou vojáci pozemních sil často nasazováni na podporu IZS při živelných pohromách (povodně,...) podílejí se na záchranných a likvidačních pracích

Vzdušné síly

- zabezpečují suverenitu a územní celistvost ČR
- hlavním úkolem je obrana vzdušného prostoru státu
- v případě ozbrojeného konfliktu určeny k vybojování vzdušné nadvlády, bojové podpoře PS, průzkumu a zajištění vzdušné přepravy a zásobování vojsk
- V míru zabezpečují také
 - službu pátrání a záchrany určeno k pomoci posádkám letounů v nouzi
 - leteckou záchrannou službu (např. IKEM)
 - přepravu ústavních a vládních činitelů
- v rámci IZS pomáhají při katastrofách a živelných pohromách

Velitelství kybernetických sil a informačních operací

- vzniklo v roce 2019
- provádí proaktivní identifikaci bezpečnostních hrozeb a incidentů pomocí nepřetržitého monitoringu důležitých segmentů datových sítí MO

Velitelství teritoriálních sil

- tvořeny vojenskými územními prvky pro zabezpečení a řešení otázek obrany a ochrany teritoria
- úkolem je plánování řízení a příprava, obrana a ochrana objektů důležitých pro obranu státu či podpora spojeneckých vojsk na území ČR
- zodpovídá za mobilizační doplnění ozbrojených sil AČR
- koordinuje činnost při realizaci opatření krizového řízení

Velitelství výcviku - vojenská akademie

- vzdělávací výcvikové zřízení MO provádí
 - základní a odbornou přípravu
 - kariérové vzdělání vojenských profesionálů
 - přípravu vojáků a jednotek AČR do humanitárních misí/ zahraničních misí
 - výcvik a přípravu příslušníků zálohy ozbrojených sil ČR
 - výcvik na simulačních trenažérech
 - kurzy speciální přípravy pro krizové situace pro novináře a humanitní pracovníky

Vojenské újezdy

= vymezená část území státu, určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil v polních jednotkách

- újezd tvoří územní správní jednotku
- státní správu na území újezdu vykonává újezdní úřad v čele s přednostou
- výdaje na činnost újezdového úřadu se hradí z rozpočtu MO
- pro výcvik vojsk je na území újezdu zřízen vojenský výcvikový prostor a jsou vybudovány výcvikové zařízení
- vojenský výcvikový prostor spolu s výcvikovými zařízeními tvoří soubory:
 - střelnic
 - cvičišť
 - cest pro pásová a kolová vozidla
 - ubytovacích objektů pro cvičení vojska
 - vodních ploch

- na území vojenského újezdu se nelze přihlásit k trvalému pobytu
- od roku 2016 byl zrušen VÚ Brdy
- nyní máme 4 VÚ
- od roku 1994 se výcvikové prostory ve VÚ staly místem pro společný výcvik a cvičení AČR a jejími spojenci

Zahraniční mise AČR

- povinnost zúčastnit se zahraničních misí vyplývá ze závazků vůči NATO a EU, čeští vojáci rovněž pracují jako pozorovatelé OSN a OBE v různých částech světa
 - Bosna a Hercegovina
 - Afganistán
 - Kosovo
 - Somálsko
 - Sinaj
 - Mali

Vojenská činná služba

- v míru zahrnuje: (mimo stav ohrožení státu/válečný stav)
 - službu vojáka z povolání
 - vojenská cvičení
 - služba v operačním nasazení
- při válečném stavu ohrožení státu/válečného stavu se všechny druhy vojenské činné služby mění na tzv. službu mimořádnou

a) V míru

- služba vojáka z povolání
- vojenská cvičení
- služba v operačním nasazení

b) Stav ohrožení/ válečný stav

- mimořádná služba

Služba vojáka z povolání

- voják z povolání vykonává vojenskou činnou službu ve služebním poměru k ČR jako své zaměstnání
- občan může být povolán do služebního poměru pouze na základě jeho vlastní žádosti
- Vojákem z povolání se může stát
 - občan ČR
 - starší 18 let
 - složil vojenskou přísahu
 - splňuje stanovené zdravotní a fyzické předpoklady
 - splňuje potřebnou kvalifikaci
 - trestně bezúhonný
 - nepodporuje, nepropaguje, nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování lidských práv a svobod člověka, nebo hlásá národnostní, náboženskou nebo rasovou zášť nebo zášť k jiné skupině osob
- voják z povolání je povinen sloužit dle potřeb ČR na území státu i v zahraničí
- po dobu svého služebního poměru je omezen v některých základních právech LZPaS (nesmí být členem politické strany, hnutí či odborové organizace)

Vojenská cvičení = VC

- druh vojenské činné služby, kterým je voják v záloze připravován k plnění úkolů ozbrojených sil
- vojáci v aktivní záloze absolvují pravidelné vojenské cvičení
- vojáci v záloze absolvují dobrovolná vojenská cvičení

Služba v operačním nasazení

- druh vojenské činné služby, kterou vykonává voják v záloze/ v aktivní záloze
- možnost povolat ke službě v operačním nasazení na území ČR z důvodu záchranných prací při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožující životy, zdraví, ŽP nebo znační majetkové hodnoty

Záloha ozbrojených sil

- vytvořena pro doplňování ozbrojených sil ČR
- její součástí je aktivní záloha
- = bývalí vojáci, kteří prošli vojenským výcvikem (naši tatínkové)
- aktivní záloha
- = dobrovolní vojáci, kteří vykonávají civilní povolání
 - mohou být povoláni ke službě v operačním nasazení
 - služba je finančně kompenzována

Branná povinnost

- = povinnost všech občanů ČR (mužů i žen) plnit úkoly ozbrojených sil ČR
- zahrnuje povinnosti občana:
 - podrobit se odvodnímu řízení
 - vykonávat vojenskou činnou službu
 - plnit další povinnosti stanovené branným zákonem
 - od 18 - 60 let
- v míru může být vykonávána pouze na principu dobrovolnosti
- tento princip se za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu mění ze zákona v povinnost
- vztahuje se na všechny občany ČR ve stanoveném věkovém rozpětí
- činnost v oblasti realizace branné povinnosti občanů vykonává 14 krajských vojenských velitelství

Branná povinnost ve stavu ohrožení státu

- po vyhlášení stavu ohrožení státu osoby podléhající branné povinnosti dle vybraných

ročníků narození a civilních odborností absolvují odvodní řízení a podle potřeb ozbrojených sil ČR budou povolány k absolvování základního nebo zdokonalovacího výcviku v rámci výkonu mimořádné služby

Branná povinnost ve válečném stavu

- po vyhlášení válečného stavu bude vyhlášena částečná nebo všeobecná mobilizace
- mobilizace = hromadné doplnění vojenských útvarů a vojenských zařízení osobami a věcnými prostředky k plnění úkolů spojených se zabezpečením obrany státu
- věcné prostředky = movité a nemovité věci ve vlastnictví státu/ ÚSC/PO/ FO, které lze využít v zájmu zajišťování obrany státu (např. auto, sklad)

Pracovní povinnost a pracovní výpomoc při stavu ohrožení státu či válečného stavu

- za stavu ohrožení státu/válečného stavu může být uložena FO od 18 - 62 let pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc k činnostem potřebným k zajišťování životně důležitých funkcí státu nebo k zabezpečení ozbrojených sil
- pracovní povinnost
 - =povinnost FO vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné k zajištění obrany státu při ohrožení státu/ za válečného stavu dle potřeb zajišťování obrany státu i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech
- Pracovní výpomoc
 - =povinnost FO za stavu OS/VS omezena pouze na vykonávání jednorázových a mimořádných úkolů

Vojenská policie = VP

= zvláštní policejní sbor, který působí v resortu MOČR

- postavení, působnost a činnost upravuje z. č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii
- v trestním řízení a při odhalování přestupků s příslušníci VP řídí trestním zákoníkem, trestním řádem a zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

- vojenská policie v rozsahu vymezeném zákonem plní úkoly policejní ochrany:
 - ozbrojených sil
 - vojenských objektů
 - vojenského materiálu
- dále se podílí na plnění úkolů ve prospěch IZS

Vojenské zpravodajství

= 1 ze 3 zpravodajských služeb ČR

- součástí MOČR
- základním úkolem je získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace, které jsou klíčové pro zajištění obrany ČR